

Studie av livstid på kirurginstrument

Satu Rantanen

Inledning

Kostnaderna inom sjukvården är oerhört höga. Som ett resultat av detta tittar sjukhus och ekonomiavdelningar noga på sina utgifter och inköp. Kirurgiska instrument finns i ett brett spektrum både avseende kvalitet och prisläge. Syftet med denna studie var att undersöka den faktiska livslängden på Stilles instrument, där man utlovar en garantitid på 30 år.

Metod

Steriltekniker anställda på sjukhusens steriltekniska avdelning inventerade alla tillgängliga Stille-saxar som vid tillfället var i regelbundet bruk. De saxar som användes i operation för tillfället exkluderades. Saxarnas tillverkningsår, angivet med en ingraverad kod, noterades och jämfördes med den årskodstabell som tillverkaren (Stille AB) tillhandahållit. Fyra sjukhus, av olika storlek och organisationsform, deltog: Ersta sjukhus, Akademiska sjukhuset, Södertälje sjukhus samt Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge.

Bild 1: Stilles saxar har kod för tillverkningsår graverat på insidan av ena skängeln

ÅR	KOD	SÖDER-TÄLJE	ERSTA	UAS	HUD-DINGE	TOTALT
1938	8		2			2
1939	9		3			3
1940	0		1			1
1941	1		2			2
1942	2		2			2
1943-1948, 1953 or 1954	Ostämplad	11	2		19	109
1949 or 1950	.	7	5	77		12
1978	D 10		1			1
1979	E 10			2		2
1980	F 10	1				1
1981	G 10			3		3
1983	A			6		6
1984	B			3		3
1985	C	2	1			3
1986	D		2	3		5
1988	F	1		2		3
1989	G			7	1	8
1992	K		2		3	5
1993	L			1	1	2
1997	R				2	2
1998	S				3	3
2000	U				1	1
2001	X			1	1	2
2002	Y	1			2	3
2004	4			1		1
2005	5			1	1	2
2008	8			1		1
2009	9			2	1	3
2010	10				3	3
2012	12			3		3
Totalt antal saxar		23	23	113	38	197
Antal 30 år eller äldre (1982)		19	18	82	19	138
Antal 50 år eller äldre (1962)		18	17	77	19	131

Tabell 1: Antal utplockade saxar i förhållande till tillverkningsår

Resultat

Det fanns en stor del saxar på alla sjukhusen som var minst 30 år gamla (totalt 70%). Faktiskt var 50% av saxarna på de fyra sjukhusen minst 50 år gamla.

Diskussion

Stilles saxar är smidda och tillverkade för hand på ett unikt sätt. Denna tillverkningsmetod möjliggör instrument som inte bara håller den utlovade livslängden på 30 år, utan ofta betydligt längre än så på både mindre sjukhus som Ersta och större sjukhus som Akademiska. Man bör alltså vid beslut om inköp av instrument inte bara ta hänsyn till inköpspris, utan snarare livstidskostnad. Information om tillverkningsår för andra instrumentfabrikat än Stille fanns inte tillgängligt vid studien. Att döma av information kring upphandlingar m.m. kan man dock säkerställa att ingen av dessa erbjuder 30 års garanti.

Slutsatser

Denna studie visar att Stilles saxar mer än väl motsvarar den utlovade garantitiden på 30 år. Att döma av de saxar som fanns på de fyra undersökta sjukhusen håller de ofta minst 50 år. Livstidskostnaden på detta premiummärke är därför sannolikt betydligt lägre än för övriga fabrikat.

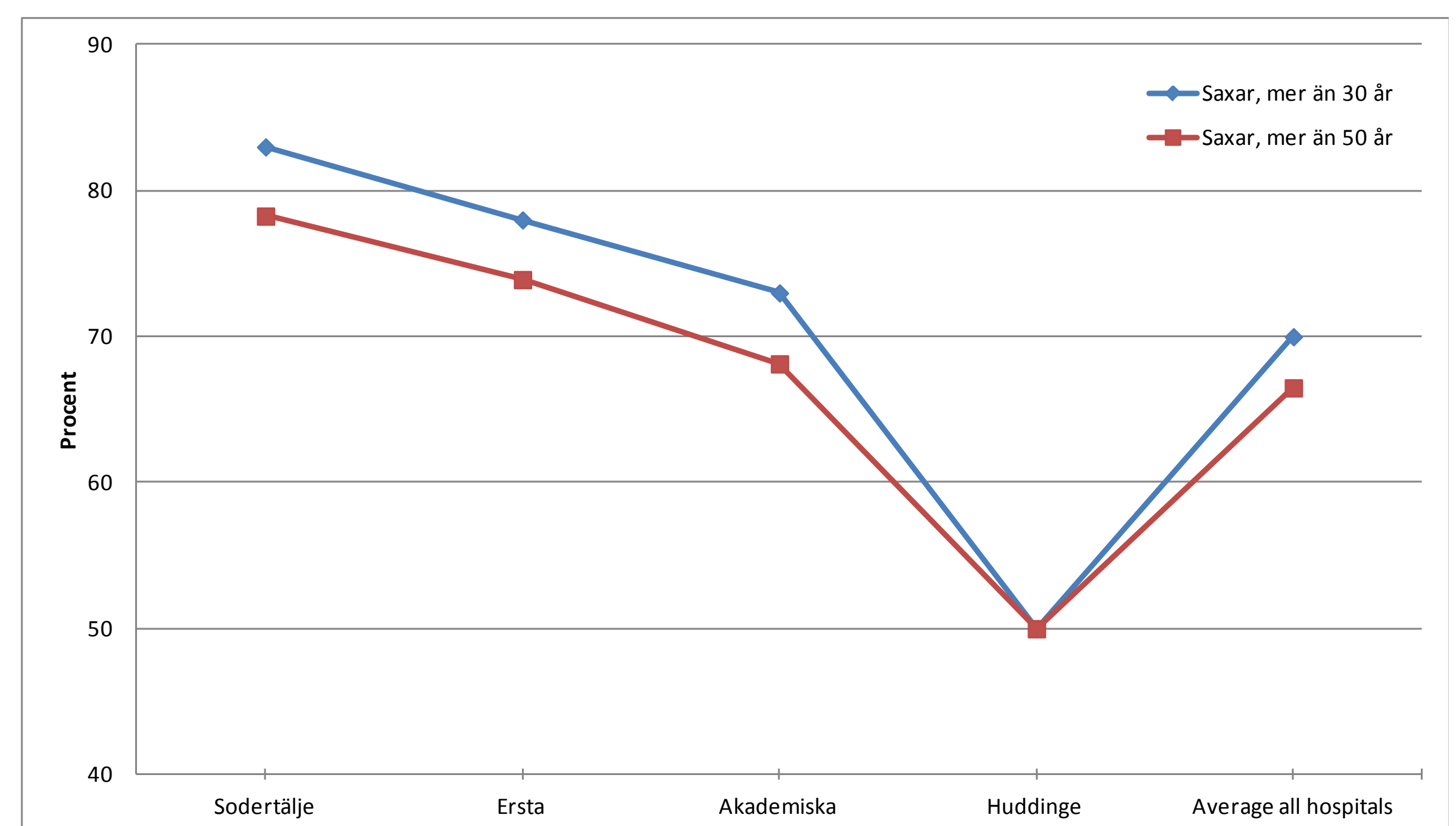

Diagram 1: Jämförelse av livstidskostnad för saxar på de olika sjukhusen

SJUKHUS	MER ÄN 30 ÅR (%)	MER ÄN 50 ÅR (%)	ANTAL SÄNGAR	ANTAL OPERATIONER 2012	BESKRIVNING
Södertälje	83	78	172	6000	Allmänsjukhus
Ersta	78	74			Litet specialiserat sjukhus
UAS	73	68	1050	28747	Universitetssjukhus
Huddinge	50	50	669	15000	Del av Karolinska institutet
Medeltal alla sjukhus	70	66	630	16582	

Tabell 2: Jämförelse av livstidskostnad för saxar på de olika sjukhusen